

**W SZPONACH
WOLNOŚCI**

**JANUSZ
POPIS**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Witkowska
Arkadiusz Wójcik
Katarzyna Szczepkowska-Szczeńniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

W szponach wolności.

Etap edukacyjny/Czas trwania:

szkoła ponadpodstawowa/45 minut

Cel ogólny:

Kształcenie umiejętności dbania o swoje zdrowie i unikania uzależnień.

Cele operacyjne

Uczeń:

- definiuje pojęcie wolności,
- definiuje pojęcie zdrowia i znaczenie indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie,
- definiuje pojęcie uzależnienia,
- zna zachowania sprzyjające i zagrażające zdrowiu,
- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem,
- ustala własny plan działania na rzecz własnego zdrowia,
- zna znaczenie rzetelnej informacji o zdrowiu,
- współpracuje w parze/grupie,
- posługuje się nowoczesną technologią informacyjno-komunikacyjną.

Metody/Techniki/Formy pracy:

lekcja odwrócona, drzewko ambitnego celu

indywidualna, w parach, w grupach

Środki dydaktyczne:

filmik *Uzależnienie od internetu – film edukacyjny*

<https://www.youtube.com/watch?v=X-oqo6tfGSc>

Krótki film o uzależnieniu... <https://www.youtube.com/watch?v=rLHvyud1zYY>

filmik *Uzależnienie od smartfona – wizualizacja* [https://www.youtube.com/](https://www.youtube.com/watch?v=aqwljSllmHU)

[watch?v=aqwljSllmHU](https://www.youtube.com/watch?v=aqwljSllmHU)

filmik *Symptomy fonoholizmu* <https://www.youtube.com/watch?v=6pPGEbzmzS4>

filmik *Uzależnienie od smartfona? Pięć trików na walkę!* [https://www.youtube.com/](https://www.youtube.com/watch?v=SgCSZGUOaJA)

[watch?v=SgCSZGUOaJA](https://www.youtube.com/watch?v=SgCSZGUOaJA)

kartony, flamastry, plansza z piramidą zdrowego żywienia i aktywności fizycznej,

plansza z czynnikami wpływającymi na zdrowie według M. Lalonda – schematy drzewka

ambitnego celu.

Zastosowanie narzędzi ICT:

tablica interaktywna z dostępem do internetu, telefony komórkowe, komputery

Opis przebiegu lekcji:

I. Przygotowanie przez nauczyciela materiałów do samodzielnej pracy uczniów w domu – filmy o uzależnieniu od narkotyków, gier komputerowych i smartfonów – w wersji polskiej i anglojęzycznej.

II. Przedstawienie uczniom tematu, i zasad lekcji odwróconej na lekcji poprzedzającej.

III. Zadanie uczniom pracy do wykonania w domu:

- Zadanie dla wszystkich uczniów: obejrzenie filmów: *Uzależnienie od internetu*, *Krótki film o uzależnieniu...*, *Symptomy fonoholizmu*, *Uzależnienie od smartfona? Pięć trików na walkę!*
- Zadanie dla uczniów chętnych: wyszukanie filmów na temat uzależnień w językach obcych – znanych uczniom.
- Przygotowanie przez wszystkich uczniów odpowiedzi na pytania:
 - » Jakie znasz uzależnienia?
 - » Jak dane uzależnienie wpływa na zdrowie?

Uczniowie mogą pracować samodzielnie, w parach lub w grupach.

IV. Samodzielne zdobywanie wiedzy przez uczniów w domu.

V. Przebieg lekcji:

1. Uporządkowanie wiadomości uczniów, weryfikacja i wykorzystanie w zadaniach:
 - Uzupełnianie tabeli uzależnień i określenie ich wpływu na zdrowie (praca w grupach).
 - Zapoznanie przez nauczyciela z czynnikami wpływającymi na stan zdrowia według Lalonda: styl życia, środowisko fizyczne, czynniki genetyczne, opieka zdrowotna.
 - Opracowanie przez uczniów indywidualnego planu zdrowego trybu życia, ze szczególnym uwzględnieniem unikania uzależnień (drzewko ambitnego celu).
2. Omówienie i podsumowanie tematu oraz procesu zdobywania wiedzy i umiejętności.
3. Ewaluacja:

Uczniowie zaznaczają kolorem opanowanie umiejętności przy kryteriach sukcesu (cele szczegółowe podane w języku ucznia – wklejone do zeszytu) (zielony – umiem, żółty – nie wszystko umiem/muszę jeszcze uzupełnić wiedzę, czerwony – nie umiem/muszę uzupełnić wiedzę).

Komentarz metodyczny

Należy pamiętać, że nawet w najmniejszej klasie mogą uczyć się uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych – należy dostosować im formy i warunki pracy.

Uczniom niedowidzącym należy przygotować powiększoną tabelę uzależnień i drzewko ambitnego celu, aby ułatwić im wykonanie zadań. Uczniom autystycznym, z zespołem Aspergera oraz z niepełnosprawnością intelektualną należy wydłużyć czas na wykonanie zadań. Obszerne informacje na temat dostosowań umieszczone zostały w rozdziale „Warunki i sposoby realizacji”. W ewaluacji uczniowie konsekwentnie na każdej lekcji, ćwicząc samoocenę używają metody światła drogowych – jednej z najprostszych i najbardziej wizualnych zarówno dla ucznia, jak i dla nauczyciela.

Niektórym, taka samoocena może wydawać się nierzetelna – jednak badania udowadniają, że po pewnym czasie stosowania samooceny w takiej formie, uczniowie (niezależnie od etapu edukacyjnego) bardzo lubią ją ze względu na szybkość jej dokonywania i jej obrazowość. Dzięki niej łatwiej jest im utrwalać materiał czy uczyć się do sprawdzianu. Z czasem nie widzą powodu, aby „oszukiwać”. Mają świadomość, że to jeden z najprostszych sposobów, który nie służy do ich wartościowania tylko ich rozwojowi – pomaga w nauce.

Ze względu na swoją prostotę i możliwość zastosowania prawie na każdym zajęciach jest to też sposób, który bardzo dobrze się sprawdza w klasie, do której uczęszczają uczniowie z różnymi niepełnosprawnościami – np. uczniowie autystyczni, z zespołem Aspergera, niepełnosprawnością intelektualną – wymagający prostych, zwięzłych i powtarzalnych komunikatów.